

საქართველოს ბიზნეს ასოციაცია

მოკლედ ეკონომიკაზე

ივნისი 2019

საქართველოს ბიზნეს ასოციაცია
BUSINESS ASSOCIATION OF GEORGIA

2019 წლის 4 თვეში მშპ-ის რეალურმა ზრდამ 4.8% შეადგინა

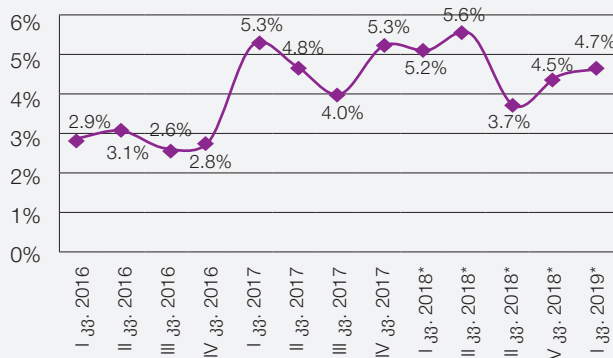
2018 წელს მთლიანი შიდა პროდუქტი 4.7%-ით გაიზარდა და 41 მლრდ. ლარს გადააჭარბა. 2019 წლის პირველ კვარტალში ეკონომიკის რეალურმა ზრდამ ასევე 4.7% შეადგინა. აღნიშნული ზრდა ექსპორტის, ტურზმიდან მიღებული შემოსავლების და ფულადი გზავნილების მატებამ განაპირობა. მშპ-ის რეალური ზრდის დაჩქარებაში, წინა წელთან შედარებით, ნაკლები წვლილი შეიტანა სესხებით სტიმულირებულმა შიდა მოთხოვნამ.

ცხრილი 1: მთლიანი შიდა პროდუქტი

	2017	2018*
მშპ მიმდინარე ფასებში (მლნ. GEL)	37,846.6	41,077.5
მშპ მიმდინარე ფასებში (მლნ. USD)	15,086.5	16,207.1
მშპ ერთ სულზე (GEL)	10,152.0	11,013.9
მშპ ერთ სულზე (USD)	4,046.8	4,345.5
მშპ-ის რეალური ზრდა (%)	4.8%	4.7%

* წინასწარი მონაცემები
წყარო: საქსტატი

გრაფიკი 1: მშპ-ის რეალური ზრდა საქართველოში

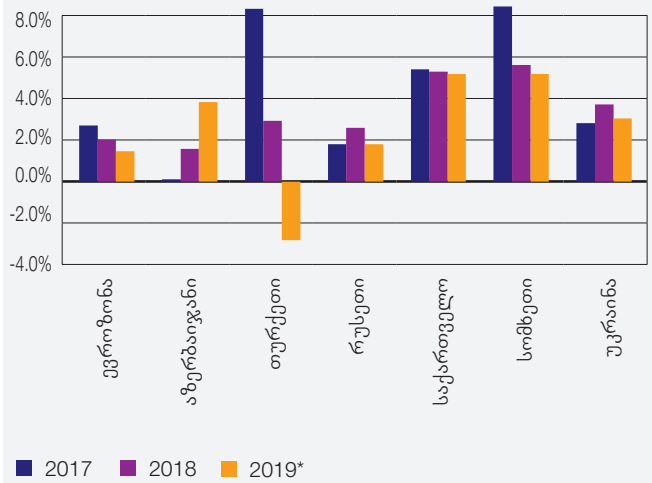

* წინასწარი შეფასება
წყარო: საქსტატი

საერთაშორისო სავალუტო ფონდის (IMF) ბოლო შეფასებით, მსოფლიო ეკონომიკის ზრდის ტემპი 2018 წლის მეორე ნახევარში საგრძნობლად დაეცა. შედეგად, 2018 წელს მსოფლიო ეკონომიკის საშუალო გამოშვებამ 3.6%-ით იმატა. ხოლო არსებული პროგნოზით, 2019 წელს 3.3%-მდე შემცირდება

მსოფლიო გამოშვების ზრდის ტემპი. განსაკუთრებით დაბალი იქნება ეკონომიკის ზრდის ტემპი ევროპის მზარდ და განვითარებად ქვეყნებში (2018 – 3.6%; 2019 – 0.8%). დამოუკიდებელ სახელმწიფოთა თანამეგობრობაში (დსთ) შემავალი ქვეყნების ეკონომიკის ზრდის ტემპი 2.8%-დან 2.2%-მდე დაიკლებს. აღსანიშნავია, რომ საქართველოს მეზობელ და პარტნიორ ქვეყნებში ეკონომიკის ზრდის ტემპის შენელება ნეგატიურად იმოქმედებს შიდა ბაზარზე. საერთაშორისო სავალუტო ფონდის აპრილის პროგნოზის თანახმად, საქართველოში 2019 წელს 4.6%-იან ზრდას უნდა მოველოდეთ. როგორც წესი, შედარებით ოპტიმისტურია მსოფლიო ბანკის პროგნოზი - 5.0%. საერთაშორისო ორგანიზაციების პროგნოზის შესაბამისად, საქართველოს ეროვნული ბანკი 2019 წელს ეკონომიკის 5.0%-იან ზრდას პროგნოზირებს. ეროვნული ბანკი თვლის, რომ ასეთ ზრდას მომატებული საკრედიტო აქტივობისა და ფისკალური სტიმულის ფონზე გაზრდილი შიდა მოხმარება განაპირობებს.

გრაფიკი 2: მთლიანი შიდა პროდუქტის რეალური ზრდა

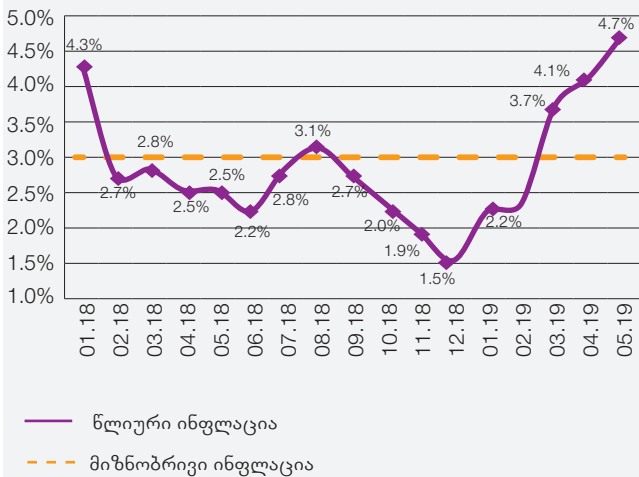

* პროგნოზი
წყარო: IMF, საქსტატი

2019 წლის პირველ კვარტალში ინფლაციამ 2.7% შეადგინა

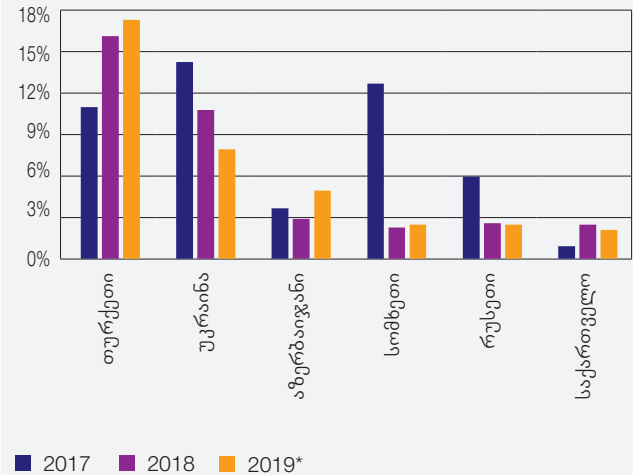
2019 წლის დასაწყისიდან თამბაქოზე სააქციზო გადასახადის მატების მიუხედავად, პირველ კვარტალში, საშუალო წლიური ინფლაცია მიზნობრივ (3%) დონეზე დაბლა შენარჩუნდა და 2.7% შეადგინა. დაბალი ინფლაცია აღნიშნულ პერიოდში შემცირებულმა ერთობლივმა მოთხოვნამ განაპირობა. თუმცა, ეროვნული ბანკის პროგნოზით, მომდევნო კვარტალებში წლიური ინფლაციის მაჩვენებელი მიზნობრივ დონეზე მაღლა შენარჩუნდება, რასაც იმპორტირებული ინფლაცია განაპირობებს. აღნიშნული ეფექტი უკვე იგრძნობა. ინფლაციის დონე იანვარ-თებერვლის შემდეგ მკვეთრად მატულობს და მაისის ბოლოს 4.7%-ს მიაღწია.

გრაფიკი 3: წლიური ინფლაცია

წყარო: საქართველოს ეროვნული ბანკი, საქსტატი

გრაფიკი 4: სამომხმარებლო ფასების ინფლაცია

* პროგნოზი

წყარო: საერთაშორისო სავალუტო ფონდი

მიუხედავად იმისა, რომ ინფლაციის ზრდის ტემპი დაჩქარდა, ეროვნული ბანკი კვლავ წელი ტემპით აგრძელებს წინა წლებში გამკაცრებული მონეტარული პოლიტიკის შემსუბუქებას. მონეტარული პოლიტიკის კომიტეტმა მიმდინარე წელს ორჯერ შეამცირა განაკვეთი 25 პროცენტული პუნქტით. ამჟამად, რეფინანსირების განაკვეთი 6.50%-ზე წარჩუნდება. თუ ინფლაციის დონე მოსალოდნელზე მეტად გადააჭარბებს მიზნობრივ დონეს, მოსალოდნელია, რომ მონეტარულმა კომიტეტმა კიდევ შეამციროს რეფინანსირების განაკვეთი დამატებითი 25 პპ-ით.

ლარი ყველა ძირითადი ვალუტის მიმართ გაუფასურდა

2018 წლის მეოთხე კვარტალში ლარი ყველა ძირითადი სავაჭრო პარტნიორი ქვეყნის ვალუტის¹ მიმართ გაუფასურდა. 2019 წლის დასაწყისში კი შედრებით გამყარდა. აღნიშნული ტრენდი ხანგრძლივი არ აღმოჩნდა. მაისის დასაწყისიდან ლარმა კვლავ გაუფასურება დაიწყო პრაქტიკულად ყველა სავაჭრო პარტნიორი ქვეყნის ვალუტის - აშშ დოლარის, ევროს, დრამის, მანათის, ლირას და რუბლის მიმართ.

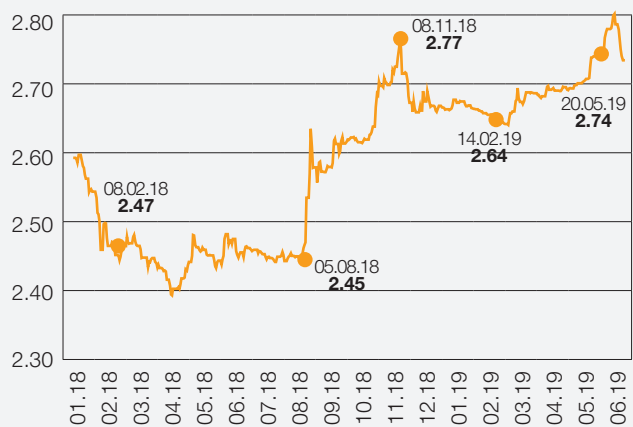
როგორც წინა გამოცემაში აღინიშნა, თურქეთი და უკრაინა მკაცრ მონეტარულ პოლიტიკას ატარებენ. ეკონომიკური პროცესების ხელშესაწყობად მონეტარული პოლიტიკა 2018 წლის ბოლოს გაამკაცრა რუსეთის ცენტრალურმა ბანკმა. გასულ წელს საპროცენტო განაკვეთი გაზარდა აშშ-ის ფედერალურმა სარეზერვო სისტემამაც. საქართველოს ძირითად სავაჭრო პარტნიორ ქვეყნებში მიმდინარე ეს პროცესები ნეგატიურად აისახა როგორც სავაჭრო, ასევე ფინანსურ ნაკადებზე, რამაც, საბოლოოდ გაცვლით კურსზეც იმოქმედა.

საქონლით ვაჭრობის დეფიციტის წილი მთლიან ბრუნვაში ისევ მცირდება

2019 წლის პირველ კვარტალში საქონლის ექსპორტი წლიურად 12.8%-ით გაიზარდა და 826 მლნ. აშშ დოლარი შეადგინა. იმპორტი კი წლიურად 4%-ით შემცირდა 1 996 მლნ. აშშ დოლარამდე. უარყოფითი სავაჭრო სალდო წლიურად -13.1%-ით არის შემცირებული და თითქმის 1.17 მლრდ. აშშ დოლარია. ხოლო საგარეო ვაჭრობის ბრუნვა წინა წლის დონემდე შენარჩუნდა (0.4% წლიური ზრდა). შედეგად, სავაჭრო დეფიციტის წილი მთლიან ბრუნვაში 41.5%-მდე შემცირდა (გრაფიკი 6).

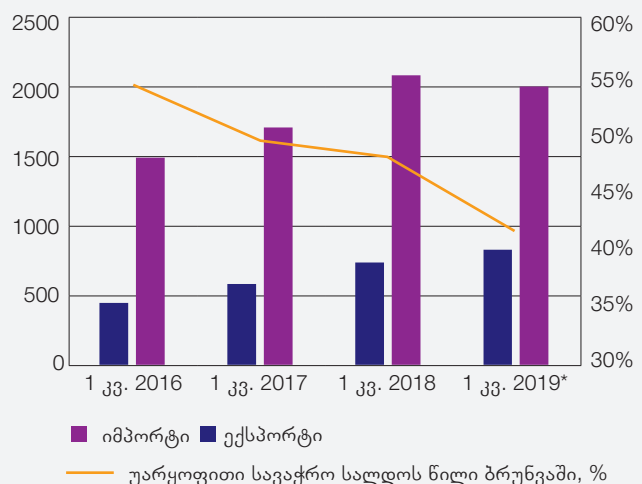
ძირითად საექსპორტო ბაზრად რჩება კვლავ დსთ-ის ქვეყნები. რუსეთში ფეროშენადნობების მესამედი, ხოლო ღვინის მეოთხედი ექსპორტირდება. აზერბაიჯანი კი რეექსპორტირებული მსუბუქი ავტომობილების თითქმის 40%-ს ყიდულობს. თურქეთში მიმდინარე ეკონომიკური პროცესების ფონზე ექსპორტის ზრდის ტემპი დაეცა, თუმცა იგი კვლავ უმსხვილეს საექსპორტო ბაზრებს შორის რჩება.

გრაფიკი 5: ლარის ოფიციალური გაცვლითი კურსი აშშ დოლარის მიმართ

წყარო: საქართველოს ეროვნული ბანკი

გრაფიკი 6: საქონლით საგარეო ვაჭრობა (მლნ. USD)

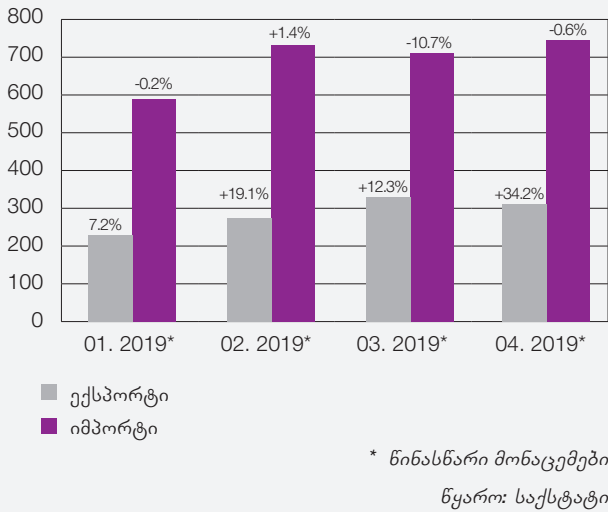

* წინასწარი მონაცემები

წყარო: საქსტატი

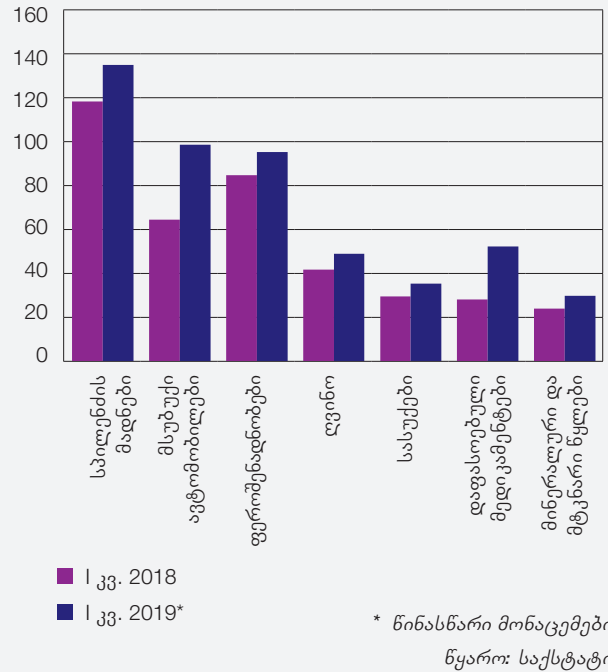
1 აშშ დოლარი, ევრო, რუბლი, ლირა.

გრაფიკი 7: საქონლის იმპორტი და ექსპორტი თვეების მიხედვით (მლნ. USD) და შესაბამისი წლიური ზრდა

2019 წლის პირველი კვარტლის მონაცემებით, წლიური ზრდა იყო ყველა მსხვილი საექსპორტო სასაქონლო ჯგუფში. 25%-ით იმატა მინერალური და მტკნარი ნყლების ექსპორტმა. 17%-იანი ზრდა იყო ღვინის ექსპორტში. სამკურნალო საშუალებების ექსპორტი 85%-ით არის გაზრდილი და 52 მლნ. აშშ დოლარს აჭარბებს. 53%-ით არის გაზრდილი მსუბუქი ავტომობილების რეექსპორტიც.

გრაფიკი 8: ექსპორტი სასაქონლო ჯგუფების მიხედვით (მლნ. USD)

გრაფიკი 9: საქონლით საგარეო ვაჭრობა ქვეყნების მიხედვით (ათასი USD), I კვ. 2019 წელი*

▲ ცვლილება 2018 წლის პირველ კვარტალთან შედარებით

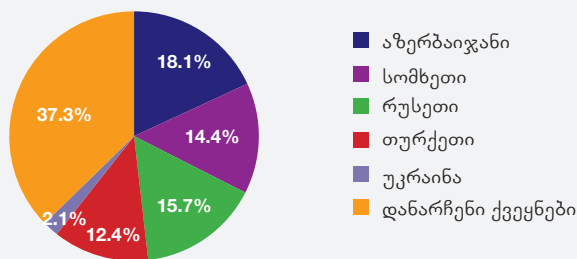
* წინასწარი მონაცემები
წყარო: საქსტატი

2019 წლის პირველ კვარტალში საქართველოს 1.6 მილიონი საერთაშორისო მოგზაური ესტუმრა

2019 წლის პირველ კვარტალში საერთაშორისო მოგზაურების რაოდენობამ 1 618 ათასი კაცი შეადგინა. ვიზიტების რაოდენობა უმნიშვნელოდ, 2.2%-ით გაიზარდა წლიურად. თუმცა, 2019 წლის პირველ კვარტალში უცხოური ბარათებით განხორციელებული ოპერაციების მოცულობა 20%-ით არის გაზრდილი 2018 წელთან შედარებით.

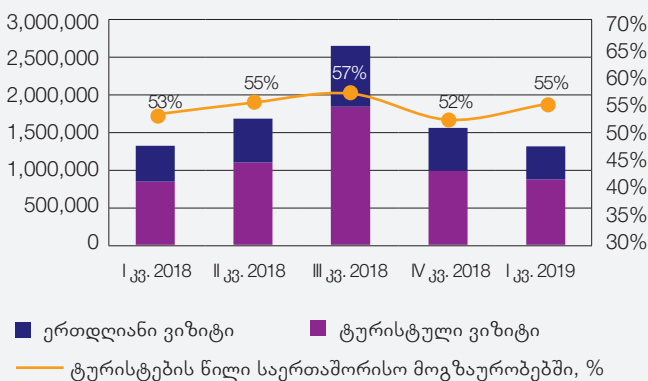
ყველაზე მეტი სტუმარი კვლავ მეზობელი ქვეყნებიდან შემოდის. რუსეთიდან ვიზიტების რაოდენობამ, აღნიშნულ პერიოდში, თითქმის 22%-ით იმატა. ხოლო, თურქეთიდან შემოსული ვიზიტორების რაოდენობა პირველ კვარტალში 15%-ით შემცირდა, რაც შეიძლება ქვეყანაში მიმდინარე ნეგატიური ეკონომიკური პროცესებით აიხსნას.

გრაფიკი 10: საქართველოში შემომსვლელი საერთაშორისო მოგზაურების განაწილება ქვეყნების მიხედვით. I კვ. 2019 წელი

წყარო: საქართველოს ტურიზმის ეროვნული ადმინისტრაცია

გრაფიკი 11: საქართველოში შემომსვლელი საერთაშორისო მოგზაურების რაოდენობის დინამიკა

წყარო: საქართველოს ტურიზმის ეროვნული ადმინისტრაცია

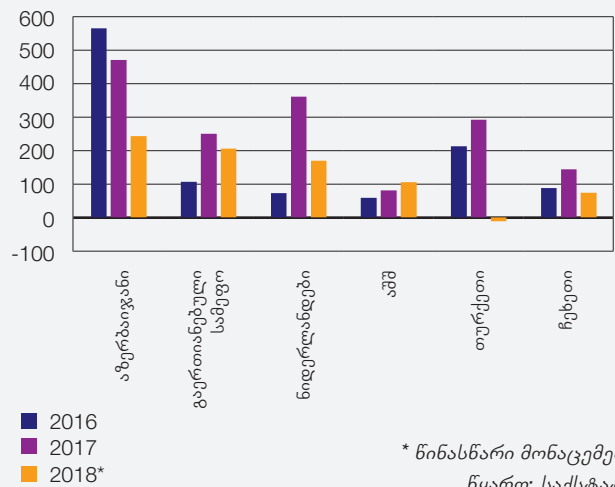
რაც შეეხება საქართველოდან გასულ ტურისტებს, 2019 წლის პირველ კვარტალში, 677 ათასს კაცს გადააჭარბა. ხოლო მათ მიერ დახარჯული თანხა 360 მლნ. ლარს აღწევს.

2018 წელს პირდაპირმა უცხოურმა ინვესტიციებმა 1.2 მლრდ დოლარს გადააჭარბა

წინასწარი მონაცემებით 2018 წელს საქართველოში განხორციელებული პირდაპირი უცხოური ინვესტიციები ჯამურად 1 232 მლნ. აშშ დოლარია, რაც წლიურად 34.9%-ით არის შემცირებული.

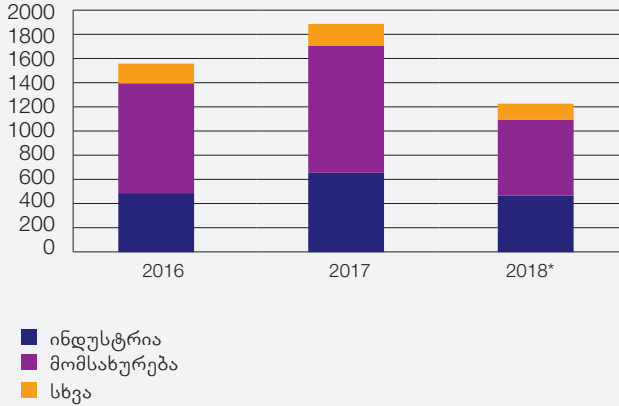
აზერბაიჯანი კვლავ უმსხვილესი ინვესტორი ქვეყანაა, თუმცა 2018 წელს, 2017 წელთან შედარებით, პირდაპირი ინვესტიციები განახევრდა და 240 მლნ აშშ დოლარი შეადგინა. ასევე საგრძობლად იკლო ინვესტიციებმა გაერთიანებული სამეფოდან და ნიდერლანდებიდან. აღსანიშნავია, რომ ეს სამი ქვეყანა ბოლო წლებში საქართველოს უმსხვილეს ინვესტორი ქვეყნებია.

გრაფიკი 12: პირდაპირი უცხოური ინვესტიციების მიხედვით (მლნ. USD)

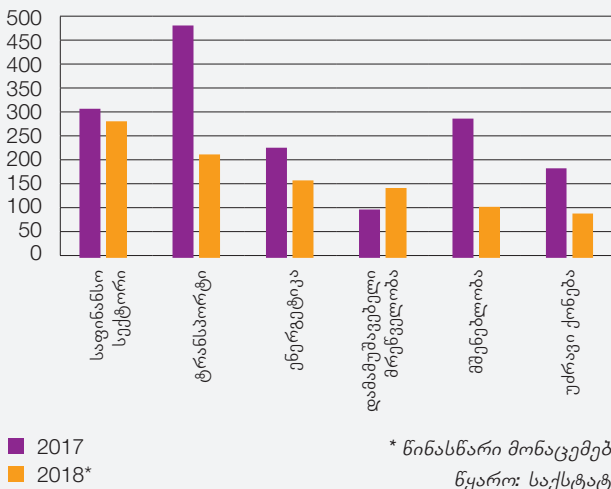
* წინასწარი მონაცემები
წყარო: საქსტატი

გრაფიკი 13: პირდაპირი უცხოური ინვესტიციების დეკომპოზიცია (მლნ. USD)

* წინასწარი მონაცემები
წყარო: საქსტატი

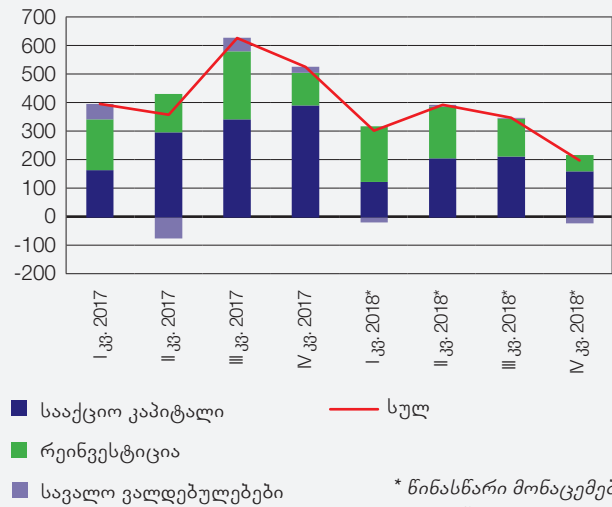
გრაფიკი 14: პირდაპირი უცხოური ინვესტიციების განაწილება სექტორებში (მლნ. USD)

* წინასწარი მონაცემები
წყარო: საქსტატი

საგრძობლად არის შემცირებული ინვესტიციები ტრანსპორტისა და კავშირგაბმულობის, მშენებლობის და უძრავი ქონების სექტორებში. ამავდროულად ინვესტიციებმა იმატა მრეწველობის, სოფლის მეურნეობისა და ჯანდაცვის სექტორებში. თუმცა, ამ სექტორებში განხორციელებული ინვესტიციების მატებამ ვერ დააბალანსა ზემოთხსენებულ სექტორებში არსებული კლება.

გრაფიკი 15: პირდაპირი უცხოური ინვესტიციების დინამიკა (მლნ. USD)

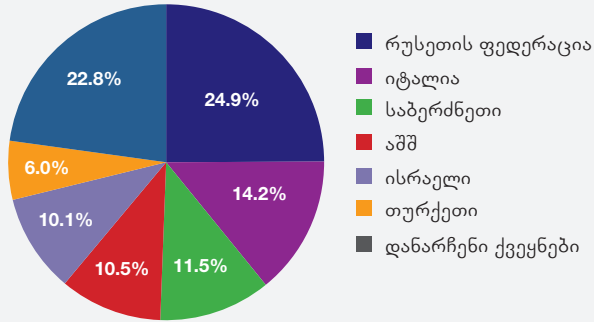
* წინასწარი მონაცემები
წყარო: საქსტატი

2019 წლის პირველ კვარტალში მიღებულმა ფულადმა გზავნილებმა 380 მლნ აშშ დოლარი შეადგინა

2019 წლის პირველ კვარტალში უცხოეთიდან მიღებული ფულადი გზავნილები წლიურად 6.5%-ით გაიზარდა და 380 მლნ აშშ დოლარი შეადგინა.

აღნიშნულ კვარტალში რუსეთსა და თურქეთიდან მიღებული ფულადი გზავნილები შემცირდა. იტალიიდან და აშშ-დან მიღებული გზავნილების ზრდამ კი 20%-ს გადააჭარბა. შედარებით მცირედით იმატა გზავნილებმა ისრაელიდან და საბერძნეთიდან.

გრაფიკი 16: ქვეყნების წილი მთლიან ფულად გზავნილებში, I კვ. 2019 წელი

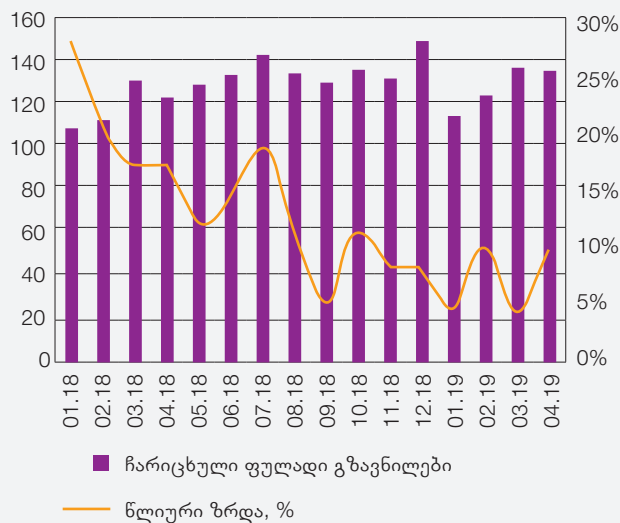
წყარო: საქართველოს ეროვნული ბანკი

2018 წელს მიმდინარე ანგარიშის დეფიციტი შემცირდა

საქართველოს საგადასახდლო ბალანსის მიმდინარე ანგარიშის სალდო ისტორიულად დეფიციტური იყო. თუმცა, 2018 წლის მესამე კვარტალში მიმდინარე ანგარიშის სალდო დადებითი გახდა. მთლიანობაში, 2018 წელს მიმდინარე ანგარიშის დეფიციტი 6.4%-ით შემცირდა და 1 248 მლნ დოლარი შეადგინა.

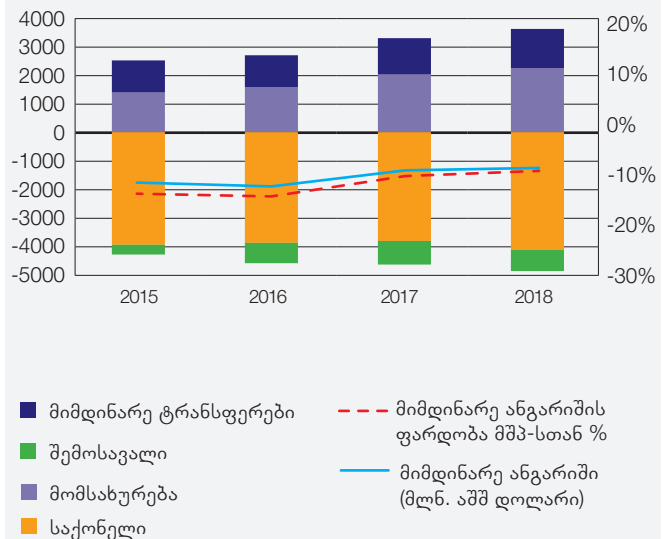
საქართველოს მიმდინარე ანგარიშის დეფიციტის ძირითადი წყარო საქონლით ვაჭრობაა. გასულ, 2018 წელს, მიუხედავად იმისა, რომ ექსპორტის გზით მიღებული შემოსავლები მნიშვნელოვნად დაიზარდა (+24%), საქონლით ვაჭრობის დეფიციტი გაღრმავდა. ამ დეფიციტის დაბალანსება ვერ შეძლო მომსახურებიდან მიღებული შემოსავლების წლიურმა 11.3%-იანმა ზრდამაც. თუმცა, მიმდინარე ტრანსფერტების ზრდისა და შემოსავლების მუხლის დეფიციტის კლების კვალობაზე, მიმდინარე ანგარიშის მთლიანი დეფიციტი წლიურად 6.4%-ით შემცირდა.

გრაფიკი 17: მიღებული ფულადი გზავნილების დინამიკა (მლნ. USD)

წყარო: საქართველოს ეროვნული ბანკი

გრაფიკი 18: მიმდინარე ანგარიშის დეკომპოზიცია (მლნ აშშ დოლარი)

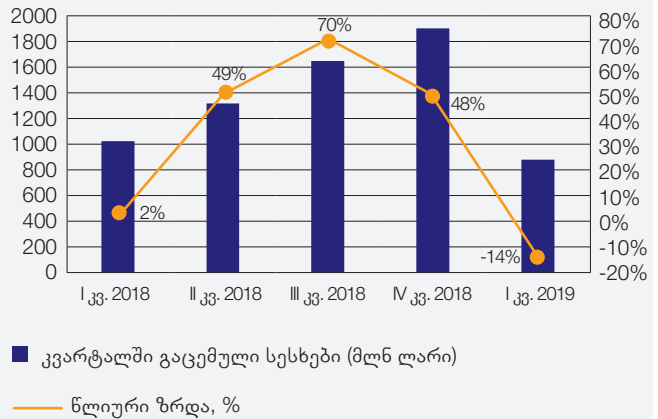
წყარო: საქართველოს ეროვნული ბანკი, საქსტატი

მშენებლობის სექტორის გამომწევა 4.2%-ით შემცირდა

2019 წლის პირველ კვარტალში მშენებლობის სექტორის გამომწევა 2018 წელთან შედარებით 4.2%-ით შემცირდა. 3.1%-ით არის წლიურად შემცირებული სექტორის ბრუნვა აღნიშნულ პერიოდში. ეს კლება შესაძლოა 2019 წლის დასაწყისიდან ამოქმედებულმა საბანკო რეგულაციებმა ახსნას. სესხების გაცემის რეგულირების გამკაცრება ნეგატიურად აისახა ფიზიკურ პირებზე გაცემული სესხების მოცულობაზე. 2019 წლის პირველ კვარტალში ფიზიკურ პირებზე უძრავი ქონებით უზრუნველყოფილი სესხების მოცულობა (ეროვნულ და უცხოურ ვალუტაში ერთად) წლიურად 14%-ით შემცირდა. საჯარო რეესტრის ეროვნული სააგენტოს ინფორმაციით, 2019 წლის იანვარ-თებერვალში უძრავი ქონების პირველადი სარეგისტრაციო ტრანზაქციების რაოდენობამ 27 ათასი შეადგინა, რაც 43%-ით ჩამორჩება 2018 წლის ანალოგიურ მაჩვენებელს. ამავედროულად, მცირდება სექტორში დასაქმებულთა რაოდენობა. 2019 წლის პირველ კვარტალში მშენებლობის სექტორში წლიურად 6.5%-ით იკლო დასაქმებულთა რაოდენობამ. მშენებლობის დარგისთვის ამოქმედებული ახალი რეგულაციები, სავარაუდოდ, მომდევნო პერიოდებში უფრო მეტად შეამცირებს სექტორის ბრუნვას და გამომწევას.

გრაფიკი 19: კვარტლის განმავლობაში ეროვნული და უცხოური ვალუტით ფიზიკურ პირებზე გაცემული, უძრავი ქონებით უზრუნველყოფილი სესხები (მლნ. ლარი) და მათი წლიური ცვლილება

წყარო: საქართველოს ეროვნული ბანკი

ბიბლიოგრაფია

- საქართველოს ეროვნული ბანკი. მონეტარული პოლიტიკის ანგარიში. მაისი 2019
- საქართველოს სტატისტიკის ეროვნული სამსახური. საქართველოს საგარეო ვაჭრობა, იანვარი-მარტი (ექსპრეს მონაცემები). აპრილი 2019
- საჯარო რეესტრის ეროვნული სააგენტო, საქართველოს იუსტიციის სამინისტრო. უძრავი ქონების ბაზარი, 2019 (I).
- International Monetary Fund. World Economic Outlook: Growth Slowdown, Precarious Recovery. April 2019
- World Bank Group. Global Economic Prospects – Darkening Skies. January 2019.

წინამდებარე გამოცემა მხოლოდ საინფორმაციო ხასიათისაა და არ ემსახურება საკონსულტაციო მიზნებს. საქართველოს ბიზნეს ასოციაცია არ არის პასუხისმგებელი გამოცემაში მითითებული წყაროების მონაცემების სიზუსტეზე.